

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zdravotně sociální fakulta

Bakalářská práce

**Způsoby výkonu rozhodnutí prováděné vybraným orgánem
územní samosprávy při zajišťování své činnosti.**

Datum odevzdání práce:

Vypracoval: Jaroslav Lukeš

Vedoucí práce: Mgr. Petr Dědič

Abstract

Municipalities are one of the entities ensuring the enforcement of decisions. They are basic territorial self-governing communities of citizens; they form territorial units defined by municipality borders. They are public corporations that own some property, act in legal relations in their own names and bear their own responsibilities. The city of Milevsko is a natural centre the Milevsko micro-region. In terms of public administration in conveyed competence and municipal authority, the municipal authority in Milevsko is an authority with extended powers. This activity is also related to the enforcement of decisions taken by the authority in carrying out its activities. The objective of this paper is to compare the various methods of decision enforcement in terms of frequency and success. I want to identify the effectiveness of decision enforcement in the terms of the form. To compare the groups of citizens against whom decision enforcement is directed in terms of their social stratification, education, age, and thus to outline their position in society. To find out what is the practical outcome of decision enforcement. I start from the premise that municipal authorities use mostly the pecuniary form of decision enforcement. This form of decision enforcement is effective in meeting the claims of beneficiaries. The primary method chosen is quantitative research; the secondary method is the analysis of data from the database of the Milevsko Municipal Authority. The target group of the research is a set of citizens, against whom the municipal authority in Milevsko carried out decision enforcement proceedings in the period of 2009-2010. I suppose it is always necessary, in terms of social work, to deal with a specific set of clients of a particular department. It is here that I see the possibility of practical use: the bachelor's thesis can be used to pursue the given issue, for sociological study - which groups of people commit offences dealt with in administrative proceedings and subsequently ignore the penalty imposed, so that the municipal authority is obliged to proceed to decision enforcement. Information from the thesis can be used as supplementary material for competent officials dealing with the issue of decision enforcement. This feedback can positively influence the municipal authority staff's approach to clients in terms of social perceptions of a particular situation. I plan to introduce the results of my work to the workers and discuss the findings with them.

Abstrakt

Obce jsou jedním ze subjektů zajišťujících výkon rozhodnutí. Jsou základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese vlastní odpovědnost. Město Milevsko je přirozeným centrem mikroregionu Milevský kraj. Z hlediska výkonu státní správy v přenesené působnosti a územní samosprávy je městský úřad v Milevsku úřadem s rozšířenou působností. S touto činností souvisí také výkony rozhodnutí, přijímané úřadem při zajišťování své činnosti. Cílem práce je srovnání jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí z hlediska četnosti a úspěšnosti. Chci identifikovat efektivitu výkonu rozhodnutí z hlediska jejich formy. Porovnat skupiny občanů, proti kterým se vede výkon rozhodnutí z hlediska sociální stratifikace, vzdělání, věku a tím i nastínit jejich postavení ve společnosti. Zjistit, jaký je praktický výkon rozhodnutí. Vycházím z předpokladu, že územní orgány místní samosprávy při výkonu rozhodnutí využívají nejvíce peněžitou formu výkonu rozhodnutí. Tato forma výkonu rozhodnutí je efektivní z hlediska uspokojování pohledávek oprávněných subjektů. Zvolenou metodou je kvantitativní výzkum, sekundární analýza dat z databáze Městského úřadu v Milevsku. Cílovou skupinou pro zkoumání je soubor občanů, proti kterým vedl městský úřad v Milevsku řízení výkonu rozhodnutí v období let 2009-2010. Domnívám se, že pro potřeby sociální práce je nutné vždy pracovat s konkrétním souborem klientů každého jednotlivého odboru. Zde právě vidím možnost využití v praxi: Bakalářské práce lze využít ke studiu dané problematiky, pro sociologické zkoumání, které skupiny občanů se dopouští přestupků řešených ve správním řízení a následně nerespektují uloženou sankci, takže je úřad nucen přistoupit k výkonu rozhodnutí. Poznatků z bakalářské práce lze využít jako doplňkový materiál pro kompetentní úředníky, pracující s problematikou výkonu rozhodnutí.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem BP na téma „Způsoby výkonu rozhodnutí prováděné vybraným orgánem územní samosprávy při zajišťování své činnosti“ vypracoval samostatně a použil jen pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své BP, a to v nezkrácené podobě, v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zdravotně sociální fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

podpis

Poděkování

Děkuji Mgr. Petru Dědičovi za poskytnutí podkladů a cenných rad při vypracování mé bakalářské práce.

Obsah

Úvod	7
1. Současný stav	9
1.1 Mikroregion Milevsko	9
1.2 Výkon státní správy a územní samosprávy v Milevsku	11
1.3 Nepeněžité formy výkonu rozhodnutí	15
1.4 Peněžité formy výkonu rozhodnutí	15
1.5 Oprávněnost návrhu výkonu rozhodnutí	16
1.6 Zásady zpracování a uchování dat	17
1.7 Právo na informace	19
1.8 Lidská práva	20
2. Cíl práce a hypotézy	21
2.1 Cíl práce	21
3.2 Hypotézy	21
3. Metodika	22
3.1 Použitá metoda	22
3.2 Charakteristika souboru	22
4. Výsledky	23
4.1 Výsledky jednotlivých odborů	23
4.2 Celkové výsledky	35
5. Diskuze	37
6. Závěr	42
7. Seznam použitých zdrojů	45
8. Klíčová slova	48

Úvod

Danou problematiku jsem si vybral z důvodu mého obecného zájmu o právní prostředí v naší společnosti. Vývoj právní kultury od dob římského práva, spolu s křesťanskou tradicí spoluvytvářely náš přístup k životu, k uvědomělému a dobrovolnému plnění jednotlivých povinností, vyjádřených jednak právem zvykovým a jednak právními normami kodifikovanými v našem právním řádu. Sankce uložená ve správním řízení může být uložena pouze při neplnění závazné právní normy, při úmyslném či neúmyslném resp. vědomém či nevědomém porušení zákona, nebo neplněním zákonných ustanovení. Povinnost respektovat zákon máme všichni bez výjimky. Jen v takovém případě je možno všemi užívat občanské svobody nám ústavně garantované. Při nesplnění obecných právních povinností, je-li skutek spolehlivě zjištěn, následuje sankce. A v tom případě, nedojde-li k dobrovolnému plnění uložené sankce, peněžité či nepeněžité, musí být sankcionovaný člověk (dále povinný), k plnění své povinnosti donucen výkonem rozhodnutí.

Jedním ze subjektů zajišťujících výkon rozhodnutí jsou obce. Tyto jsou základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese vlastní odpovědnost.

Město Milevsko je přirozeným centrem mikroregionu Milevský kraj. Z hlediska výkonu státní správy v přenesené působnosti a územní samosprávy je městský úřad v Milevsku úřadem s rozšířenou působností. S touto činností souvisí také výkony rozhodnutí, přijímané úřadem při zajišťování své činnosti.

Cílem práce je srovnání jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí z hlediska četnosti a úspěšnosti. Chci identifikovat efektivitu výkonu rozhodnutí z hlediska jejich formy. Porovnat skupiny občanů, proti kterým se vede výkon rozhodnutí z hlediska sociální stratifikace, vzdělání, věku a tím i nastínit jejich postavení ve společnosti. Zjistit, jaký je praktický výkon rozhodnutí.

Východiskem je předpoklad, že územní orgány místní samosprávy při výkonu rozhodnutí využívají nejvíce peněžitou formu výkonu rozhodnutí. Tato forma výkonu rozhodnutí je efektivní z hlediska uspokojování pohledávek oprávněných subjektů. Zvolenou metodou je kvantitativní výzkum, sekundární analýza dat z databáze Městského úřadu v Milevsku. Cílovou skupinou pro zkoumání je soubor občanů, proti kterým vedl městský úřad v Milevsku řízení výkonu rozhodnutí v období let 2009-2010. Během vyhodnocování dat jsem zjistil, že celkové vyhodnocení výkonu rozhodnutí za městský úřad Milevsko má pouze statistickou hodnotu. Efektivitu výkonu rozhodnutí lze v tomto případě hodnotit v celkovém kontextu. Tato vypovídá o celkové vymahatelnosti práva, schopnosti orgánů místní samosprávy toto právo uplatňovat a obecně o právním prostředí v naší zemi. Nelze však dojít k celkovému zhodnocení klientů. Toto lze hodnotit výstižněji vždy podle jednotlivých odborů, kde pohledávka vznikla.

Pro názornost uvedu klienty odboru živnostenského a sociálního. Jejich sociální postavení je velmi rozdílné, důvody neplnění svých závazků jistě rovněž. I počty těchto lidí, vůči nimž tyto správní orgány iniciují výkon rozhodnutí je nesouměřitelný. Proto se domnívám, že pro potřeby sociální práce je nutné pracovat právě s tímto konkrétním souborem klientů, zjištěným při každém konkrétním odboru městského úřadu. Zde právě vidím možnost využití v praxi: Bakalářské práce lze využít ke studiu dané problematiky, pro sociologické zkoumání - které skupiny občanů se dopouští přestupků řešených ve správním řízení, respektive neplnění jiných právních povinností. Poznatků z bakalářské práce lze také využít jako doplňkový materiál pro kompetentní úředníky, pracující s problematikou výkonu rozhodnutí. Tato zpětná vazba může pozitivně ovlivnit přístup zaměstnanců úřadu ke klientům v rovině sociálního vnímání konkrétní situace. Předpokládám tyto pracovníky s výsledky své práce seznámit a závěry prodiskutovat.

1. Současný stav

1.1 Mikroregion Milevsko

Město Milevsko se nalézá v jižních Čechách vzdálené přibližně 25 km od Písku i od Tábora. Poprvé je písemně doloženo r. 1327. Jako obchodní a řemeslné centrum získává první městská práva v 15. století. Války a následné morové epidemie v 17. a 18. století městečko i jeho okolí téměř zničily. Tak se stala tato oblast jednou z nejchudších v zemi, což platilo ještě na počátku 20. století. Rozvíjela se zde tradiční řemesla, především hrnčířství (6).

Do širších územních vztahů vstupuje region Milevska jako průmyslové středisko, středisko cestovního ruchu a středisko zemědělské výroby. Jde vesměs o vztahy, které navazují na existující tradice, založené v období uplynulých 50 let. Při „tržním ověřování“ postavení obcí regionu Milevska v nadregionální dělbě práce a společenských vztazích, k němuž dochází v posledních letech, jsou sice zřetelné jisté problémy (ústup zemědělství, pokles průmyslové zaměstnanosti apod.), nicméně základní tendence stabilizované intenzity vnějších vztahů a zachování jejich kvality lze hodnotit pozitivně. Region Milevska je jedním z mála příkladů (v rámci celé ČR) relativně úspěšné a životaschopné moderní ekonomické základny. Přesto nelze chápat současnou situaci regionu jako „trvale zakořeněnou“ a tedy bezproblémovou. Naopak, regionální charakteristiky zůstávají relativně zranitelné: v případě průmyslu jde o příliš úzkou spjatost s jediným oborem (vzduchotechnika), v případě cestovního ruchu jde o nízkou kvalitu jeho materiálně-technické základny a konkurenci sousedních regionů, v případě zemědělství hrozí vysoká citlivost na státní regulaci. S těmito riziky souvisí i riziko uzavírání se regionu do sebe. Tato latentní tendence je nebezpečná pro trvale udržitelný ekonomický a sociální rozvoj regionu. V každém případě se zdá, že značná část zdrojů, které by jinak mohly být věnovány na účinnější profilaci regionu v územní dělbě práce, je nevyužívána (16).

Vnitřní vztahy daného území jsou podmíněny komplexem vazeb vyplývajících z historického vývoje struktury osídlení a současného fungování sociálně ekonomické sféry. Jejich výsledkem je velikostní a funkční hierarchie sídel a uspořádání vzájemných vztahů, které jsou měřitelné zejména pohyby obyvatelstva za prací, službami, vzděláním a rekreací, ale také podobou dopravní a technické infrastruktury, postavením v rámci výkonu státní správy a kulturními a politickými vazbami mezi obyvateli regionu. Z rozboru všech těchto vazeb v území vyplývá, že sledovaný region z hlediska uvedených vztahů tvoří relativně homogenní a uzavřený celek. Jinými slovy představuje Milevsko skutečný urbanistický, ekonomický a sociální výraz svého regionu a odtrhovat je z tohoto kontextu je teoreticky chybné a prakticky neúčelné. Fakticky velmi silná, vědomě prožívaná spolupatříčnost města a regionu představuje pro Milevsko i region Milevska neocenitelnou stabilizační kotvu **(16)**.

1.2 Výkon státní správy a územní samosprávy v Milevsku

Obce jsou jedním ze subjektů zajišťujících výkon rozhodnutí. Jsou základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a v právních vztazích vystupuje svým jménem. Za své jednání nese vlastní odpovědnost. Stát neručí za hospodaření a závazky obce, pokud tento závazek nepřevzme smluvně. Ani obec nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob vyjma závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu. Dále ze závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí, nebo těch, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát, dále těch, v nichž míra účasti jí samé nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo kraji nebo státem přesahuje 50 %. Dále zákon umožňuje ručit za závazky bytových družstev a honebních společenstev **(28)**.

Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku, jehož evidenci vede. Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy **(34)**. Obec je povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. Je povinna trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv. Za tímto účelem zřizují finanční a kontrolní výbory. Obec spravuje své záležitosti samostatně. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o působnost samostatnou **(14)**.

Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost. Jedná se o úkoly, které dříve vykonával monopolně stát, a se změnou společenských poměrů se v rámci veřejné správy část pravomocí delegovala na samosprávné celky. Důležitost územní samosprávy je podtržena i tím, že její právní základ je zakotven přímo v Ústavě (23). Ústava vychází z toho, že základními samosprávnými celky jsou obce a vyššími celky kraje. Veřejná správa se dělí na státní správu a územní samosprávu (12). Ve své práci se budu dále zabývat územní samosprávou jejíž základním samosprávným celkem je právě obec. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, místostarosta, tajemník, je-li tato funkce zřízena, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády (28).

Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány. Obec může v přenesené působnosti vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce, je-li k tomu zákonem zmocněna. Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, je:

- a) V základním rozsahu vykonávají orgány obce státní správu ve správním obvodu, který se kryje s vlastním územním obvodem.
- b) V rozsahu pověřeného obecního úřadu, který vykonává státní správu v širším rozsahu než orgány obcí první kategorie a ve větším správním obvodu, než je území obce.
- c) V rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Obce s rozšířenou působností určuje zvláštní zákon (31).

Mezi takovéto správní útvary se řadí také město Milevsko, které je přirozeným centrem mikroregionu Milevský kraj. Z hlediska výkonu státní správy v přenesené působnosti a územní samosprávy je právě městský úřad v Milevsku úřadem s výše zmíněnou rozšířenou působností. S touto činností souvisí také výkony rozhodnutí, přijímané úřadem při zajišťování své činnosti. Výkon rozhodnutí spočívá v nuceném vymáhání povinností vyplývajících ze správního rozhodnutí, pokud tato povinnost nebyla splněna dobrovolně. K nucenému splnění povinnosti uložené správním rozhodnutím, může docházet dvojí cestou: soudní (24) a správní (32). Účastník řízení nebo příslušný správní orgán mohou podat návrh, aby byl proveden výkon správního rozhodnutí. Předmětem výkonu rozhodnutí je exekuční titul, tj. vykonatelné rozhodnutí orgánu veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelný smír podle § 40 odst.1, písm. e) Exekučního řádu (27). Neobsahuje-li exekuční titul určení lhůty ke splnění povinnosti, má se za to, že povinnosti uložené exekučním titulem je třeba splnit do 3 dnů a jde-li o vyklizení bytu do 15 dnů od právní moci rozhodnutí. Potvrzením o vykonatelnosti opatří exekuční titul podle § 41 téhož zákona ten orgán, který ho vydal, u smírů a dohod pak ten orgán, který je schválil. Lze tedy konstatovat, že správní řízení je postup směřující k vydání správního aktu, dotýkajících se práv a oprávněných zájmů fyzických a právnických osob (12).

Podle § 36, exekučního řádu jsou účastníky exekučního řízení oprávněný a povinný. Jsou-li exekučním příkazem postiženy věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty patřící do společného jmění manželů, je účastníkem exekučního řízení, pokud jde o tyto věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, i manžel povinného. Exekuci lze nařídit jen na návrh oprávněného nebo na návrh toho, kdo prokáže, že na něho přešlo nebo bylo převedeno právo z rozhodnutí (27).

Exekuční řád zakazuje podle § 44 odst. 7), po doručení usnesení povinnému nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, vyjma běžné obchodní a provozní činnosti, uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, a udržování a správy majetku.

Jedná-li se o exekuční příkaz ukládající zaplacení peněžité částky, musí tento obsahovat:

- a) označení toho, vůči komu má povinný nárok na mzdu (plátce mzdy), jde-li o provedení exekuce srážkami ze mzdy povinného,
- b) označení peněžního ústavu a čísla účtu nebo jiného jedinečného identifikátoru, jde-li o provedení exekuce příkázáním pohledávky povinného z účtu u peněžního ústavu,
- c) označení toho, vůči komu má povinný jinou pohledávku (dlužníka povinného), jde-li o provedení exekuce příkázáním jiné pohledávky povinného než z účtu u peněžního ústavu.

Exekuční orgán může exekuci nařídit nejpozději do 5 let a provádět ji nejpozději do 10 let poté, co měla být povinnost splněna dobrovolně **(27)**.

1.3 Nepeněžité formy výkonu rozhodnutí

Rozhodnutí ukládající nepeněžitá plnění se vykonávají náhradním výkonem, ukládáním peněžitých pokut nebo přímým vynucením uložené povinnosti. Náhradní výkon spočívá v tom, že uložené práce a výkony se provedou na náklad a nebezpečí povinného, jestliže uloženou práci nebo výkon může provést též někdo jiný než povinný. Přímým vynucením povinnosti se provede zejména vyklizením bytu, nebytového prostoru, odnětím věci nebo listiny a předvedením osoby **(15)**.

1.4 Peněžité formy výkonu rozhodnutí

Exekucním orgánem provádějícím exekuce na peněžitá plnění je příslušný správce daně. Finanční úřad na žádost oprávněného správního orgánu či osoby oprávněné z exekučního titulu provede exekuci peněžitého plnění. Obecní úřad je exekucním správním orgánem, je-li současně správním orgánem, který vydal rozhodnutí v prvním stupni (nebo schválil smír). Příslušný správce daně provede exekuci podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění. Tato forma exekuce se provádí srážkou ze mzdy či jiných příjmů, příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, příkázáním jiné pohledávky **(15)**.

1.5 Oprávněnost návrhu výkonu rozhodnutí

Exekuční orgán nařídí exekuci vydáním exekučního příkazu

a) z moci úřední, je-li příslušným exekučním správním orgánem,

b) na žádost osoby oprávněné z exekučního titulu,

c) na žádost jiného správního orgánu, který vydal rozhodnutí v prvním stupni, nařídí a provede exekuci obecní úřad s rozšířenou působností **(15)**.

Při provádění exekuce musí oprávněná úřední osoba prokázat, na základě kterého exekučního titulu postupuje a každý je této úřední osobě povinen umožnit přístup do míst, kde se bude exekuce provádět. Náklady na provedení exekuce hradí povinný. Exekutor je povinen jej poučit o jeho právech **(22)**. V případě více povinných se exekuční náklady rozvrhnou poměrnou částkou mezi všechny povinné. Náklady vybírá a jejich exekuci provádí podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, exekuční orgán, který jejich náhradu uložil. Od 1. 1. 2011 nabývá účinnosti nová právní norma řešící daně a poplatky, a to zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád **(30)**. Výkony rozhodnutí lze provést pouze během tříleté lhůty. Jde o lhůtu prekluzivní. Běh prekluzivní lhůty počíná běžet okamžikem uplynutí lhůty stanovené v původním rozhodnutí pro splnění povinnosti **(15)**.

Vlastní výkon rozhodnutí představuje možné stadium správního řízení, které spočívá v nuceném vymáhání splnění povinnosti vyplývající ze správního rozhodnutí, pokud tato povinnost nebyla splněna dobrovolně. Vydání rozhodnutí ve věci a uložení povinnosti ještě samo o sobě neznamená, že tato povinnost byla splněna. Výkon rozhodnutí tvoří relativně samostatnou součást správního řízení. Ve stadiu exekuce se projevuje mocenská role veřejné správy a její možnosti zasahovat do práv a svobod člověka. To klade zvláštní požadavky na záruky zákonného postupu při výkonu rozhodnutí, na přesná pravidla jeho provádění **(5)**.

1.6 Zásady zpracování a uchování dat

Data zpracovávaná orgány místní samosprávy podléhají zákonným regulím. Jsou obsaženy v zákoně č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění. Tento zákon je v souladu s naším právním řádem, dále s právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána. Upravuje právo každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí, jakož i práva a povinnosti při zpracování osobních údajů (25). Tento zákon se vztahuje na osobní údaje, které zpracovávají státní orgány, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, nebo i fyzické a právnické osoby (31).

Osobním údajem je jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu. Citlivým údajem je osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu, sexuální orientaci či jakýkoliv biometrický nebo genetický údaj subjektu údajů. Anonymním údajem je takový údaj, který buď v původním tvaru, nebo po provedeném zpracování nelze vztáhnout k určenému nebo určitelnému subjektu údajů (25).

Subjektem údajů je fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchování, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace. Shromažďováním osobních údajů je systematický postup nebo soubor postupů, jehož cílem je získání osobních údajů za účelem jejich dalšího uložení na nosič informací pro jejich okamžité nebo pozdější zpracování (25).

Uchováváním osobních údajů udržování údajů v takové podobě, která je umožňuje dále zpracovávat. Správce je povinen stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovány. Může zpracovat pouze přesné osobní údaje, které získal v souladu s tímto zákonem. Je-li to nezbytné, osobní údaje aktualizuje. Uchovávat může osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Po uplynutí této doby mohou být osobní údaje uchovávány pouze pro účely státní statistické služby, pro účely vědecké a pro účely archivnictví. Při použití pro tyto účely je třeba dbát práva na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů a osobní údaje anonymizovat, jakmile je to možné. Při zpracování osobních údajů správce a zpracovatel dbá, aby subjekt údajů neutrpěl újmu na svých právech, zejména na právu na zachování lidské důstojnosti, a také dbá na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů. Správce nebo na základě jeho pokynu zpracovatel je povinen provést likvidaci osobních údajů, jakmile pomine účel, pro který byly osobní údaje zpracovány (25).

1.7 Právo na informace

Stát, jako nejvyšší autorita nemá za úkol pouze ochraňovat osobní údaje svých občanů (25), ale také jim umožňovat svobodný přístup k informacím, které jim ze zákona přísluší (26). Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím upravuje práva tohoto přístupu a stanoví základní podmínky, za nichž jsou informace poskytovány.

S pojmenováním problematiky práva na informace se setkáváme poprvé na mezinárodním fóru. V tomto směru lze chápat jako základní vzor Všeobecnou deklaraci lidských práv schválenou OSN v roce 1948, která v čl. 19 obsahuje kromě svobody projevu a přesvědčení i právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky bez ohledu na hranice státu, v němž člověk žije (20). Informace jsou zde chápány jako prostředek k dosažení svobody přesvědčení a projevu, nikoli tedy jako samostatné lidské právo. Tato právní úprava se následně stala východiskem pro mnoho mezinárodních i národních právních aktů.

Vzhledem ke společné historii se Slováků je nám v oblasti právních vztahů v oblasti veřejné správy nejbližší právě Slovensko. Tam je právo na informace, stejně jako v České republice, zakotveno v ústavě. Zde je deklarováno, že státní orgány a orgány územní samosprávy mají povinnost přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Svobodný přístup k informacím je dále rozveden v jednotlivých zákonech a ustanoveních (11). Povinné subjekty jsou státní orgány, obce a fyzické a právnické osoby, které vykonávají veřejnou správu, a to v rozsahu jim zákonem určené. Informace jsou zpřístupňovány z moci úřední, nebo na žádost. Procesy a omezení jsou obdobné jako v českých zákonech.

1.8 Lidská práva

Závěr kapitoly „Současný stav“ patří aspektu, který se prolíná celým veřejným životem a tím jsou ona nezadatelná, nezcizitelná, nezrušitelná a nepromlčitelná lidská práva (19). Lidská práva jsou těsně spjatá s termínem „svoboda“, což je možno v nejširším slova smyslu chápat jako svobodné konání, které neškodí druhému. Neznamená tedy neomezenou libovůli každého jedince, nýbrž je omezena stejnou možností konání danou ostatním jedincům. Lidská práva lze též chápat jako nároky lidí vůči státu, oprávnění jednotlivců požadovat od státu určité chování. Toto chování spočívá zejména v respektu nezasahovat do práv člověka (pasivní prvek) a jednak v jejich ochraně (aktivní prvek), hrozí-li jejich porušení (14). V případě porušení zákona činí stát nezbytné kroky k nápravě věci, zejména uvedení v předchozí (pokojný) stav. Lze rozlišit tři základní kategorie lidských práv.

První kategorií těchto práv, tzv. **základními právy**, lze rozumět práva občanská, která mají vztah k lidské bytosti jako takové. Všechny ostatní subjekty mají povinnost do těchto práv nezasahovat. Patří sem právo na život, lidskou důstojnost, právo nebýt mučen či podroben nelidskému zacházení, právo vlastnit majetek, právo na svobodu myšlení, svobodu pohybu apod. Práva politická obsahují svobodu projevu.

Druhá generace lidských práv, tzv. **právo pozitivní** znamená aktivní přístup druhého subjektu k právu jednotlivce. Cílem je umožnit jednotlivci účast na sociálních, hospodářských a kulturních aspektech života. Patří sem právo na vzdělání, práci, spravedlivou mzdu, lékařskou péči nebo sociální péči.

Třetí generací lidských práv rozumíme tzv. **právo kolektivní**. Má zajistit takový stav, aby obě předešlé generace lidských práv byly realizovatelné. Řadíme k nim právo na mír, právo na ekonomickou prosperitu, či právo na čisté životní prostředí (9).

Stát, jako nejvyšší autorita dohlíží na dodržování lidských práv a veškeré kroky, které podniká vůči adresátům veřejné správy, musí být v intencích těchto zásad.

2. Cíl práce a hypotézy

2.1 Cíl práce

Cílem práce je srovnat jednotlivé způsoby výkonu rozhodnutí z hlediska četnosti a úspěšnosti. Identifikovat efektivitu výkonu rozhodnutí z hlediska jejich formy. Porovnat skupiny občanů, proti kterým se vede výkon rozhodnutí z hlediska sociální stratifikace, tj. z hlediska vzdělání a věku, podle kterýchžto faktorů lze předpokládat jejich zařazení ve společnosti. Zjistit, jaký je praktický výkon rozhodnutí.

2.2 Hypotézy

- 1) Územní orgány místní samosprávy při výkonu rozhodnutí využívají nejvíce peněžitou formu výkonu rozhodnutí.
- 2) Peněžitá forma výkonu rozhodnutí je efektivní z hlediska uspokojování pohledávek oprávněných subjektů.

3. Metodika

3.1 Použitá metoda

Zvolenou metodou je kvantitativní výzkum, sekundární analýza dat z databáze Městského úřadu v Milevsku. Cílovou skupinou pro zkoumání je soubor občanů, proti kterým vedl městský úřad řízení výkonu rozhodnutí v období let 2009-2010.

3.2. Charakteristika souboru

Tyto soubory se od sebe výrazně odlišují z hlediska sociální stratifikace klientů v závislosti na konkrétním odboru Městského úřadu, který výkon rozhodnutí inicioval. Správní orgán při plnění si svých povinností, zejména dobrou správou věcí veřejných **(8)**, ukládá ve správním řízení **(33)** sankce vůči adresátům veřejné správy, kteří při úmyslném či neúmyslném, resp. vědomém či nevědomém, porušení zákona nesplnili své povinnosti, resp. porušili zákon **(18)**. Při nesplnění obecných právních povinností, je-li skutek spolehlivě zjištěn, následuje sankce. A v tom případě, nedojde-li k dobrovolnému plnění uložené sankce, peněžité či nepeněžité, musí být sankcionovaný člověk (povinný) k plnění své povinnosti donucen výkonem rozhodnutí **(12)**. Konkrétní požadavky jednotlivých vedoucích odborů s potřebnými podklady následně zpracovává příslušná referentka finančního odboru **(33)**. Statistické údaje obsažené v tabulkách každého jednotlivého odboru MÚ Milevsko (oprávněný) jsou zpracovány ze čtyř možných hledisek. Jako první je posuzována úspěšnost realizovaného **objemu financí**, kterou znázorňují tabulky č. 1, na druhém místě úspěšnost **počtu jednotlivých exekucí** znázorněné v tabulkách č. 2. Třetím parametrem bylo zkoumání hlediska **věku** klientů (povinných), v tabulkách č. 3. Parametr **vzdělání** klientů je znázorněn v tabulkách č. 4. V kapitole 4.1 jsou tedy zpracovány výsledky jednotlivých odborů Městského úřadu. Tabulky v kapitole 4.2 zobrazují souhrnné výsledky za celý úřad jako celek.

4. Výsledky

4.1 Výsledky jednotlivých odborů

4.1.1 Odbor dopravy

Tabulka 4.1.1 - 1 Finanční vztahy

K exekuci Kč		Úspěšně exekováno Kč		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
507 226,-	533 700,-	233 324,-	236 450,-	46,0 %	44,3 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.1 - 2 Počet exekucí

Počet exekucí		Úspěšně exekováno		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
129	131	64	61	49,6 %	46,56 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.1 - 3 Rozdělení podle věku klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
18-35 let	65	0	76	0
35-50 let	37	0	41	0
50-65 let	17	0	10	0
65 let +	10	0	4	0

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.1 - 4 Rozdělení podle vzdělání klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
Základní	15	0	10	0
Vyučen	33	0	32	0
Střední	51	0	60	0
Vysokoškolské	30	0	29	0

Zdroj: vlastní výzkum

4.1.2 Odbor regionálního rozvoje

Tabulka 4.1.2 - 1 Finanční vztahy

K exekuci Kč		Úspěšně exekováno Kč		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
38 000,-	30 000,-	20 000,-	9 800,-	52,63 %	32,66 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.2 - 2 Počet exekucí

Počet exekucí		Úspěšně exekováno		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
4	2	2	1	50 %	50 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.2 - 3 Rozdělení podle věku klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
18-35 let	3	0	1	0
35-50 let	1	0	1	0
50-65 let	0	0	0	0
65 let +	0	1	0	0

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.2 - 4 Rozdělení podle vzdělání klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
Základní	0	0	0	0
Vyučen	1	1	0	0
Střední	2	0	1	0
Vysokoškolské	1	0	1	0

Zdroj: vlastní výzkum

4.1.3 Odbor životního prostředí

Tabulka 4.1.3 - 1 Finanční vztahy

K exekuci Kč		Úspěšně exekováno Kč		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
254 000,-	265 000,-	83 058,-	76 858,-	32,7 %	29,0 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.3 - 2 Počet exekucí

Počet exekucí		Úspěšně exekováno		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
6	8	2	2	33,3 %	25 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.3 - 3 Rozdělení podle věku klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
18-35 let	0	0	2	0
35-50 let	1	0	3	0
50-65 let	4	0	3	0
65 let +	1	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.3 - 4 Rozdělení podle vzdělání klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
Základní	0	0	0	0
Vyučen	2	0	2	0
Střední	3	0	4	0
Vysokoškolské	1	0	2	0

Zdroj: vlastní výzkum

4.1.4 Odbor vnitřních věcí

Tabulka 4.1.4 - 1 Finanční vztahy

K exekuci Kč		Úspěšně exekučováno Kč		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
50 500,-	84 600,-	11 200,-	18 950,-	22,17 %	22,39 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.4 - 2 Počet exekucí

Počet exekucí		Úspěšně exekučováno		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
27	20	8	5	29,6 %	25 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.4 - 3 Rozdělení podle věku klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
18-35 let	10	0	12	1
35-50 let	14	0	4	0
50-65 let	2	0	3	0
65 let +	1	0	1	0

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.4 - 4 Rozdělení podle vzdělání klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
Základní	15	0	15	1
Vyučen	10	0	4	0
Střední	2	0	1	0
Vysokoškolské	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkum

4.1.5 Živnostenský odbor

Tabulka 4.1.5 - 1 Finanční vztahy

K exekuci Kč		Úspěšně exekováno Kč		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
16 000,-	18 100,-	0,-	0,-	0 %	0 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.5 - 2 Počet exekucí

Počet exekucí		Úspěšně exekováno		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
1	1	0	0	0 %	0 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.5 - 3 Rozdělení podle věku klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
18-35 let	1	0	1	0
35-50 let	0	0	0	0
50-65 let	0	0	0	0
65 let +	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.5 - 4 Rozdělení podle vzdělání klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
Základní	0	0	0	0
Vyučen	1	0	0	0
Střední	0	0	1	0
Vysokoškolské	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkum

4.1.6 Sociální odbor

Tabulka 4.1.6 - 1 Finanční vztahy

K exekuci Kč		Úspěšně exekučováno Kč		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
47 389,-	63 520,-	26 999,-	30 200,-	56,97 %	47,54 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.6 - 2 Počet exekucí

Počet exekucí		Úspěšně exekučováno		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
13	19	7	9	53,84 %	47,36 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.6 - 3 Rozdělení podle věku klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
18-35 let	10	0	12	0
35-50 let	3	0	7	0
50-65 let	0	0	0	0
65 let +	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.1.6 - 4 Rozdělení podle vzdělání klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
Základní	8	0	12	0
Vyučen	5	0	7	0
Střední	0	0	0	0
Vysokoškolské	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkum

4.2 Celkové výsledky

Tabulka 4.2 - 1 Finanční vztahy

K exekuci Kč		Úspěšně exekuváno Kč		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
913 115,-	994 920,-	374 581,-	372 258,-	41,02 %	37,41 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.2 - 2 Počet exekucí

Počet exekucí		Úspěšně exekuváno		Úspěšnost v %	
2009	2010	2009	2010	2009	2010
180	181	83	78	46,11 %	43,09 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.2.- 3 Rozdělení podle věku klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
18-35 let	89	0	104	1
35-50 let	56	0	56	0
50-65 let	23	0	16	0
65 let +	12	1	5	0

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 4.2.- 4 Rozdělení podle vzdělání klientů

SKUPINA	2009		2010	
	Peněžité	Nepeněžité	Peněžité	Nepeněžité
Základní	41	0	37	1
Vyučen	49	1	45	
Střední	58	0	67	
Vysokoškolské	32	0	32	

Zdroj: vlastní výzkum

5. Diskuze

Výsledky výkonů rozhodnutí, realizovaných orgánem územní samosprávy nejsou zdaleka tak jednoznačné, jak se na začátku této práce zdálo. Údaje vyhodnocené z jednotlivých odborů vystihují charakter klientů, se kterými příslušní úředníci daného odboru přichází do styku. Zcela jasně a adresně lze vyhodnocovat statistické údaje především na této nižší úrovni. Klienti jsou specifictí jak věkem, tak dosaženým vzděláním. Tyto údaje však lze přijmout pouze jako orientační. Jsou zde uvedeny pouze případy, kdy povinnost zaplatit uloženou pokutu, či jiný poplatek nebyla splněna dobrovolně a k výkonu rozhodnutí muselo dojít. Není zde uveden skutečný počet uložených pokut, či jiných poplatků, které byly dobrovolně uhrazeny.

Pro ilustraci uvádím případ živnostenského odboru, který má úspěšnost v exekučním řízení nulovou a může naznačovat, že klienti z řad podnikatelů nerespektují rozhodnutí správního orgánu. Přitom tento odbor uložil v roce 2009 15 pokut a 14 jich bylo zaplacen. Pouze jeden nezaplacený případ nebylo možno pro úpadek podnikatele realizovat ani formou výkonu rozhodnutí (29). Každý jednotlivý odbor městského úřadu je specifický svoji činností i klienty, se kterými při výkonu své práce přicházejí do styku. Zrovna tak úspěšnost výkonu rozhodnutí není závislá od úřední činnosti jednotlivého odboru, všechny požadavky zpracovává jedna úřednice odboru finančního, která administrativně celou agendu zabezpečuje (33). Počet úspěšně realizovaných výkonů závisí od adresátů veřejné zprávy. Jiní lidé mají své závazky u odboru dopravy, (lze říci, že zde je průřez celým spektrem populace i společnosti), jiní lidé mají své neuspokojené závazky na odboru živnostenském či sociálním. Pro názornost se k problematice klientů jednotlivých odborů vyjádřím konkrétně:

Vymáhání pohledávek od klientů Odboru dopravy (viz tab.4.1.1) je úspěšné jak z hlediska objemu financí, tak z hlediska počtu vyřízených exekucí. Jedná se o vymáhání nezaplacených pokut uložených v příkazním nebo správním řízení (33). Důvodem uložených pokut jsou přestupky na úseku dopravy. Povinnými jsou ve větší míře mladí lidé, kteří mají spíše sklon riskovat.

Míra odpovědnosti není na dostatečné úrovni, podceňují především omezenou rychlost a alkohol za volantem. Jejich následná platební morálka je v porovnání s ostatními skupinami obyvatel nižší. Odbor dopravy realizuje výhradně peněžitou formu výkonu rozhodnutí, povinnými jsou lidé dohledatelní, mající určitý příjem a výkon rozhodnutí nakonec vypořádají.

Odbor regionálního rozvoje (viz tab. 4.1.2) řešil ve sledovaném období ve správním řízení pouze 7 přestupků na úseku výstavby, jejichž sankci povinní dobrovolně neuhradili a bylo nezbytné je k tomu donutit. Šestkrát se jednalo o peněžitou formu výkonu rozhodnutí, v jednom případě přijal úřad předběžné opatření ve věci sporu o studnu mezi důchodci. Následně byla věc řešena v soudním řízení. Peněžitá forma výkonu rozhodnutí byla uložena v 6 případech, 4x byla pohledávka uspokojena. V každém roce se vyskytl jeden případ, kdy se díky platební neschopnosti podnikatele (povinného) pohledávka stala nedobytnou **(29)**.

Odbor životního prostředí (viz tab. 4.1.3) realizoval malý objem výkonu rozhodnutí. Klienty tohoto odboru jsou především podnikatelé, kterým byla ve správním řízení uložena pokuta na úseku životního prostředí a tato nebyla ani po výzvě uhrazena. Uspokojení pohledávky bylo dosaženo ve 4 ze 14 případů. Ve zbylých případech firma zanikla **(29)**.

Odbor vnitřních věcí (viz tab. 4.1.4) realizoval také výhradně peněžitou formu výkonu rozhodnutí, a to ve 27 případech v roce 2009 resp. ve 20 případech v roce 2010. Jednalo se především o přestupky proti veřejnému pořádku, proti majetku a občanského soužití. Klesá zde věk pachatelů a úroveň dosažené vzdělání. Zároveň klesá úspěšnost výkonu rozhodnutí. Povinní mají špatnou platební morálku, většinou nemají žádný příjem a jsou příjemci sociálních dávek. V mnoha případech nelze rozhodnutí adresátovi doručit, adresa trvalého bydliště bývá psaná na městský úřad a místo, kde se povinný skutečně zdržuje nelze zjistit. V roce 2010 realizoval tento odbor jednu nepeněžní formu výkonu rozhodnutí, a to propadnutí věci.

Živnostenský odbor (viz tab. 4.1.5) udělil ve sledovaném období pouze po jedné pokutě v každém roce. Tyto byly uloženy ve správním řízení a následně nebyly uhrazeny. Jednalo se vždy o řemeslníka, který ukončil podnikání a měl více závazků. Vymahatelnost těchto pohledávek je velmi obtížná (29).

Velmi specifický odbor je odbor sociálních věcí. Na úseku jeho činnosti bylo přistoupeno k řízením s klienty tohoto odboru v celkem 13 případech v roce 2009. Rok 2010 byl charakteristický mírným nárůstem počtu exekucí (19), při současném snížení úspěšnosti těchto výkonů. Důvodem byly především přeplatky sociálních dávek. K takovým situacím dochází tehdy, jestliže příjemce těchto dávek nesplní oznamovací povinnost v případě změny příjmu.

Jestliže klient neoznámí na úřadě, že si našel práci a úřad mu dál vyplácí sociální příspěvek ze III. pilíře státní sociální pomoci–sociální péče, jedná se o neoprávněný výběr dávek (9). Ne pokaždé se tento fakt podaří úřadu zjistit. Navíc, příjmová stránka konzumentů těchto dávek je nestabilní a stále se mění. Je-li však takovýto stav spolehlivě zjištěn, jsou klienti vyzváni k dobrovolnému odevzdání těchto neoprávněně odebraných dávek. Úspěšnost ve výši 53,8 %, resp. 47,36 % je relativně vysoké číslo dobrovolného vrácení neoprávněně obdrženého příspěvku. Sedm ze třinácti klientů, resp. devět z devatenácti, se takto rozhodlo, nicméně z přemíry poctivosti bych je nepodezíral. Měli však na úřadě i jiné žádosti a chtěli udělat dobrý dojem. Latence neoprávněných dávek je jistě vysoká, zde se jedná o spolehlivě zjištěné případy. Podle vyjádření příslušných úředníků je toto číslo ve skutečnosti podstatně vyšší, prokázat však tyto věci v praktické rovině je velmi komplikované a náročné, ne-li nemožné.

Jako výstup za celý úřad musím všechny nesourodé údaje z jednotlivých odborů sečíst dohromady. Tímto krokem tyto údaje ztrácí konkrétní rozměr z hlediska charakteristiky klientů, vůči nimž orgán územní samosprávy vedl správní řízení a po neuhrazení sankce následně výkon rozhodnutí. Součtem se zcela ztrácí onen základní charakter různých klientů, nezbytný pro případnou sociální práci. Získávám pouze celkový statistický údaj všech rozdílných lidí dohromady.

Opustím-li myšlenku využití celkového údaje o klientech pro práci sociální, získám počet celkový, zpracovatelný pro statistické údaje. Pro účely statistiky je však zásadní celkový obraz realizovaných výkonů rozhodnutí a jejich úspěšnost z finančního hlediska. Úřad v rámci „dobré správy“ musí peníze sledovat, vyhodnocovat efektivitu své práce a přijímat opatření k jejímu zlepšení **(8)**.

Při posuzování úspěšnosti výkonů rozhodnutí, prováděných orgánem územní samosprávy při zajišťování své činnosti, je možno sledovat jistou analogii obsaženou v bakalářské práci na téma exekuce z r. 2010. Zde autorka uvádí celkovou úspěšnost exekucí za roky 2001-2008 ve výši 37 % **(13)**. V tomto světle lze konstatovat úspěšnost práce městského úřadu v Milevsku jako přiměřenou a dobrou. Ve srovnání s oficiální statistikou České exekutorské komory se v Milevsku daří úspěšnost výkonu rozhodnutí držet nad celorepublikovým průměrem, kdy zde bylo v roce 2009 úspěšně exekučováno 41,02 % finančních prostředků, v roce následujícím došlo k mírnému zhoršení a úspěšnost poklesla na 37,41 %. Tento pokles kopíruje celospolečenský vývoj a koresponduje s daty České exekutorské komory, kdy se v roce 2001 podařilo úspěšně vyřídit pohledávky ve 44 %. Jejich efektivita však v průběhu let klesá až na cca 14 % v roce 2008. Tento výsledek však vždy zkresluje převod na následující období. Statisticky největší byl právě v roce 2008, a to ve výši 86 % **(4)**.

Určitým ukazatelem stavu české společnosti jsou údaje Českého statistického úřadu, podle jehož informací České domácnosti dlužily koncem roku 2009 bankám téměř bilion korun (973,5 mld. korun). Proti roku 2000 se zadluženost domácností zvýšila osmkrát. Nejcharakterističtějším rysem zadlužování českých domácností byla v právě uplynulé dekádě jeho rychlost. Jestliže koncem roku 2000 dlužilo obyvatelstvo bankám 39,7 mld. korun, koncem roku 2009 už tato suma činila 897,4 mld. korun **(2)**.

Příčiny růstu dluhů českých domácností jsou známé. Preference spotřeby vedla k výraznému růstu spotřebních výdajů, které domácnosti neuskutečňovaly pouze prostřednictvím svého disponibilního důchodu, ale rovněž z vypůjčených peněz.

V roce 2000 činila průměrná nominální mzda zaměstnanců 15 187,- Kč, ovšem největnější skupina (33 %) pobírala mzdu mezi 10 tis. až 14 tis. korun. Přitom 63,7 % zaměstnanců mělo nižší než průměrnou mzdu. V současné době průměrná mzda dosahuje výše 23 665,-Kč. Zlepšení v příjmech vedlo mnoho domácností k přesvědčení, že s rostoucí mzdou je možné splácet hypoteční úvěry a vybavovat pořízené domy a byty předměty dlouhodobé spotřeby, k čemuž také v hojné míře docházelo - extrémní byl reálný růst v roce 2007, kdy nákup předmětů dlouhodobé spotřeby činil meziročně 22 % (2).

Na straně zadluženosti byl přírůstek „nových“ dluhů v roce 2009 také výrazně nižší. Proti roku 2009 byl přírůstek nižší o třetinu, tedy o více než 51 mld. korun, o něž si české domácnosti půjčily předloni méně ve srovnání s rokem 2008 (2). Roky 2008 a 2009 potvrdily očekávání, podle nichž se ztráta tempa vývoje české ekonomiky a její následný pokles promítl i do dynamiky zadlužování českých domácností, ať už ve vnímání vyšších rizik ze strany bank, tak i ze strany samotných domácností vážících zejména udržitelnost a dlouhodobost svých finančních závazků. Analýza Českého statistického úřadu řeší, zda při takové míře zadlužení jsou ještě domácnosti schopny svůj dluh splácet. Odpovědí je, že prozatím mají lidé u bank uloženo více vlastních peněz, než kolik si půjčují. Zde se projevuje určitá racionalita lidského myšlení. Tu nenalzáme ve volbě cílů, nýbrž ve volbě prostředků k efektivnímu dosažení cíle (7), v daném případě snahy o vyrovnaný rodinný rozpočet, resp. v případě podnikatelů vyvážený a realizovatelný podnikatelský záměr.

6. Závěr

Cílem práce bylo srovnat jednotlivé způsoby výkonu rozhodnutí z hlediska četnosti a úspěšnosti. Domnívám se, že tento cíl byl naplněn, ačkoliv nepeněžní forma výkonu rozhodnutí je podle mého názoru velmi málo zastoupena a dělat závěry ze dvou jednotlivých úkonů je zavádějící, takřka nemožné. Za tímto účelem by bylo nutné rozšířit časový rozsah sledování, nebo zvětšit sledovaný region nejlépe na úroveň kraje. Obě verze však také budou zkreslující. Sledování v časovém horizontu 5 let by nereflektovalo trvale probíhající společenské změny a s tím i četnost a úspěšnost výkonu rozhodnutí. Naopak snížením časového rozsahu a zvětšením rozsahu územního by se ztratil úzký regionální význam zkoumání. Jiné problémy mají lidé v krajském městě a jiné na vesnici. S tím souvisí i cíl srovnání skupin občanů, proti nimž se výkon rozhodnutí vede. Domnívám se, že tento aspekt byl splněn zcela a tato práce odhalila specifika jednotlivých skupin obyvatel. Hypotézy vyslovené na začátku mé práce byly potvrzeny.

Hypotéza č. 1) „*Územní orgány místní samosprávy při výkonu rozhodnutí využívají nejvíce peněžitou formu výkonu rozhodnutí,*“ byla potvrzena v mnohem větším rozsahu, než jsem se při stanovení této hypotézy domníval. Tuto formu výkonu rozhodnutí nepoužil pouze odbor regionálního rozvoje (stavební úřad) a odbor vnitřních věcí. Každý po jednom případě. Desítky ostatních výkonů byly výkony finanční.

Hypotéza č. 2) „*Peněžitá forma výkonu rozhodnutí je efektivní z hlediska uspokojování pohledávek oprávněných subjektů*“ byla rovněž potvrzena. Otázka efektivity je pojem relativní. Zde byla hypotéza formulována zcela přesně. Otázku efektivity, kterou lze teoreticky vnímat jednak jako poměr nákladů úřadu vynaložených na vedení řízení výkonu rozhodnutí a skutečně získaných finančních prostředků, a jednak jako poměr úspěšných řízení pojatých z celkového počtu vlastních výkonů. Takto také bylo zadání konstatováno. Vypočítat totiž tzv. produktivitu práce úředníka je za možnostmi tohoto zadání.

Navíc zde hraje významnou roli i tzv. vyšší princip mravní, kdy by měla být naplněna zásada, že závazky mají být plněny **(3)**. A to i v případě, kdy náklady na vymáhání pohledávky převyšují očekávaný výnos. Při hodnocení oné relativní efektivity, tak rozdílné podle jednotlivých odborů, je možno v celkovém součtu konstatovat, že peněžitá forma výkonu rozhodnutí je efektivní z hlediska uspokojování pohledávek oprávněných subjektů. Toto relativní vyjádření je dobré srovnat kupříkladu s efektivitou úspěšnosti žalob, podávaných úřadem k soudnímu řízení. Zde se úspěšnost realizace výkonu rozhodnutí pohybuje v rozsahu 15-20 %. Ale toto téma je také mimo zadání této práce. Řešeným tématem bylo výkon rozhodnutí a lidé, jichž se výkon týká. Domnívám se, že toto je vhodné téma sociální práce. Samotný výkon lze vnímat jako úkon „ex post.“ Sociální práce by se měla zabývat činnostmi vedoucí k situaci, kdy se objemy exekucí budou snižovat, působit takřkajíc „ex ante“, tedy před tím než bude pozdě, to znamená preventivně. Sociální práce na komunální úrovni, kterou se zabývám ve své práci a částečně i ve své profesní činnosti strážníka městské policie v Milevsku, by měla působit tak, aby lidé neupadali do dluhových pastí, platili včas a řádně své závazky. Princip terciální prevence kriminality **(1)** spočívá v tom, že se lidé nebudou dopouštět přestupkového chování a tím odpadne nutnost platit pokuty, a při neuspokojeném závazku je vymáhat formou exekuce. Samozřejmostí je například platit nájem v obecních, ale i ostatních bytech atp. Někteří lidé tyto problémy odsouvají a tím jen prohlubují jejich závažnost. Tuto myšlenku již vyslovil Italský renesanční politik Machiavelli, když řekl: „*Nevidí-li člověk svět takový, jaký je, ale jaký jej chce mít, bude mít vždy problém. Jeho přání a představy nikdy neodpovídají realitě*“ **(21)**. Zde se jeví příznačně myšlenka I. Kanta, který pregnančně vystihl otázku poctivosti lidského chování v krátké a vše vystihující větě: „*Hvězdné nebe nad hlavou a mravní zásady ve mně*“ **(17)**.

Domnívám se, byť při troše optimismu, že moje práce pomůže vnést další názor do diskuze na téma sociální práce. Známe-li příčiny potíží a charakter skupin lidí, které tyto potíže přivádějí na okraj společnosti, máme větší šanci na úspěšné řešení problému. Sociální práce je proces dlouhodobý a zdlouhavý. Šance na úspěch je vždy nejistá, záleží na práci sociálního pracovníka, klienta a prostředí této práce. Svoji roli sehrává i faktor času. Je mnoho proměnných, které tuto práci ovlivňují (10), ale za každým úspěchem je třeba vidět člověka, který se aktivně zapojí do života a bez sociální pomoci by to nezvládl. Jistě i dílčí úspěch je krok správným směrem. Poznání a závěry z mé práce tomu může napomoci.

Seznam použitých zdrojů

1. *Bezpečnostní analýza města Milevska na rok 2008*. Interní materiál MÚ Milevsko odbor vnitřních věcí - krizové řízení.
2. Český statistický úřad: *České domácnosti dluží bilion* [online]. Praha: poslední aktualizace 2011-01-13. cit. 2011-02-08.
dostupné z: < <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta120310.doc>>.
3. De CRESCENZO, L.: *Příběhy Řecké filozofie. Sókrates a ti druzí*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2004. 225 s. ISBN 80-86569-66-7.
4. Exekutorská komora České republiky: *Statistika exekucí za jednotlivé roky* [online]. Praha: poslední aktualizace 2009-04-30, cit. 2011-01-31.
dostupné z: < <http://www.ekcr.cz/1/statistiky/87-statistiky?w=>>>.
5. HENDRYCH, D. a kol.: *Správní právo*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2.
6. HLADKÝ, J. a kol. *Milevským regionem*. 1. vyd. Milevsko: LK Tisk, 2006. 78 s. ISBN 80-239-65999-9.
7. HOLMAN, R., *Ekonomie*. 4. vyd. Praha: C.H.Beck 2005, 709 s. ISBN 80-7179-891-6.
8. CHAPMAN, R.: *Etika ve veřejné službě pro nové tisíciletí*. 1. vyd. Praha: Slon, 2003. 263 s. ISBN 80-86429-14-8.
9. KAHOUN, V. a kol. *Sociální zabezpečení, vybrané kapitoly*. 1. vyd. kapitola II, X, Praha: Triton, 2009. 445 s. ISBN 978-80-7387-346-2.
10. KOZLOVÁ, L. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: Triton, 2005. 79 s. ISBN 80-7254-662-7.

11. KRÁLÍK, J., RAUČINOVÁ, P. *Rozvoj sústavy verejnej správy v Slovenskej republike-problémy a východiská*. 1. vyd.. Bratislava: Akadémia policejného zboru 2009, 257 s. ISBN 978-80-8054464-5.
12. MASÁŘÍK, J. KRICNER, V. *Správní právo*. 4. vyd. Praha: Armex, 2005. 151 s. ISBN 80-86795-16-0.
13. MÍŠKOVÁ, M. *Druhy a způsoby provádění exekuce, výkonu rozhodnutí, pravomoc exekutorů, vykonavatelů*. Bakalářská práce 2010. Hejda, J., České Budějovice: Jihočeská univerzita, pedagogická fakulta. 46 s.
14. POLIÁN, M. *Organizace a činnost veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2001. 342 s. ISBN 80-7775-098-0.
15. PRUDILOVÁ, M. *Správní řád s komentářem*. 1. vyd. Vyškov: TSM, 2005. 179 s. ISBN 80-239-4260-3.
16. PŘÍKRYL, J. *Program sociálního a ekonomického rozvoje regionu*. Praha: Proodos, 2005. 35 s.
17. STORIG, H. J. *Malé dějiny filozofie*. 8. vyd. Praha: Karmelitánské nakl., 2007. 56 s. ISBN 978-80-7195-206-0.
18. ŠÍMA, A.: *Občanské právo hmotné*. 2. vyd. Praha: Armex 2004. 128 s. ISBN 80-86795-08-X.
19. Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., kterým byla vyhlášena Listina základních práv a svobod.
20. Usnesení valného shromáždění OSN č. DE 01/48 ze dne 10. 12. 1948, *Všeobecná deklarace lidských práv* [online]. New York: poslední aktualizace 2010-05-20 cit. 2010-11-01, dostupné z: <<http://spcp.prf.cuni.cz/dokument/de01-48.htm>>.

21. VALEŠ, L. *Dějiny politických teorií*. 2. vyd. Plzeň: A. Čeněk, 2007. 270 s. ISBN 978-80-7380-031-4.
22. Vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční činnosti.
23. Zákon č.1/1993 Sb., ústava.
24. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.
25. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění.
26. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
27. Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, v platném znění.
28. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.
29. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.
30. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.
31. Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s rozšířenou působností, v platném znění.
32. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění.
33. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.
34. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, v platném znění.

8. Klíčová slova

Exekuce

Zákon

Právní vztahy

Obec

Fyzická osoba

Lidská práva